Liite 1
MMM:n selvitys maa- ja metsätalousvaliokunnalle hyljekantojen hoitosuunnitelman toteuttamisesta 31.8.2018

TYÖSUUNNITELMA TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTTAMISEKSI HYLJEKANTOJEN HOIDOSSA

	AIHE	TYÖN TYYPPI	VASTUUTAHO	AIKA
HYLJEKANTOJEN SUOJELU JA HYLKEIDENSUOJELUALUEET				
	Kansainvälisesti vaikutetaan Itämeren rannikkoalueen käytön ja hoidon suunnitteluun niin, että merellisen luonnon tila kokonaisuutena paranee, ja sen kautta turvataan myös hylkeiden säilyminen osana Itämeren ekosysteemiä.	Jatkuvaa neuvottelua, seurantaa ja osallistumista	MMM, YM, Riistakeskus, RKTL	Jatkuvaa
	Mikäli hyljekanta pienentyy elinvoimaisuutta vaarantavalla tavalla, heikentymisen syy(t) selvitetään ja ryhdytään tarpeellisiin aktiivisiin suojelutoimiin kannan pienentymisen syyn (syiden) poistamiseksi.	Mahdolliset selvitykset, Eteläisten norppapopulaatioiden osalta tarvetta	MMM, YM	Tarpeen mukaan
	Selvitetään olemassa olevien Natura-verkostoon kuuluvien suojelualueiden (hylkeidensuojelualueet mukaan lukien) biologista merkitystä hylkeiden lepo- ja karvanvaihtopaikkoina. Lisäksi arvioidaan hallin osalta suojelualueiden sijaintia suhteessa lajin tärkeisiin elinympäristöihin.	Selvitykset tehty	RKTL, YM	Projekti-selvitys

	Vuosittain tehtävien lentolaskentojen aineistoista selvitetään erikseen suojelualueilla esiintyvien hallien määriä.	Lentolaskentoja on vuoteen 2018 asti tehty vuosittain	LUKE	Vuosittain
HYLKEENMETSÄSTYS				
	Etsitään keinoja metsästyksen parhaaseen mahdolliseen kohdentamiseen ottaen huomioon hallien aiheuttamat vahingot ja toteutetaan toimenpiteet kestävän käytön periaatteiden mukaisesti siten, ettei hallikannan elinvoimaisuus vaarannu			
Hallinmetsästys	Selvitetään mahdollisuudet ja käytännön edellytykset kehittää nykyistä pyyntilupajärjestelmää.	Selvitys tehty 2009	Rannikkopohjanmaan riistanhoitopiiri	Projekti-selvitys
	Tarvittaessa selvitysten perusteella kehitetään lupajärjestelmää niin, että hallinmetsästystä voidaan toteuttaa koko sen kannanhoitoalueen puitteissa, johon riistanhoitopiiri kuuluu.	Selvitys tehty ja toimenpiteet toteutettu 2009	Rannikkopohjanmaan riistanhoitopiiri	Projekti-selvitys
	Metsästyksen tehostamiseksi selvitetään mahdollisuutta käyttää kiintiötä hallinmetsästyksessä.	Selvitys tehty 2009	Rannikkopohjanmaan riistanhoitopiiri	Projekti-selvitys
	Selvitetään kannanhoitoalueellisen pyynnin toteuttamiseksi keinoja tehostaa hallinmetsästystä enempien vahinkojen estämiseksi mahdollistamalla metsästyksen salliminen myös luonnonsuojelulailla perustetuilla ja perustettavilla muilla	Selvitys tehty ”hylkeenmetsästyksen mahdollisuuksista valtion mailla”	Metsähallitus	Projekti-selvitys

	luonnonsuojelualueilla kuin nimenomaan hylkeidensuojelualueilla. Sen lisäksi selvitetään näiden alueiden merkitys hylkeiden metsästykselle ja huomioidaan se alueen rauhoitusmääräyksissä. Koska uusia hylkeidensuojelualueita tai niiden laajennuksia ei ole tarpeellista perustaa biologisista syistä, hylkeenpyyntiä ei tule kieltää eikä rajoittaa, kun luonnonsuojelulailla perustetaan uusia merellisiä suojelualueita tai niiden laajennuksia.	Neuvottelua. Erityisesti meneillään olevat säädösvalmistelun kohteet.	YM, Metsähallitus, MMM, riistakeskus	Jatkuvaa
Norpanmetsästys	Selvitetään maa- ja metsätalousministeriön myöntämien poikkeuslupien vaikutus kalastusvahinkojen estämiseen Merenkurkku-perämeri hoitoalueella. Pyynnin seurantajärjestelmä rakennetaan riistakeskuksen ja RKTL:n yhteistyönä.	Siirrytty pyyntilupiin. Ei tarvetta Seurataan Oma riista – palvelussa	Riistakeskus	Jatkuvaa
Hylkeenmetsästyksen valvonta	Kehitetään yhteistyötä hylkeenmetsästyksen valvonnassa. Laaditaan konkreettiset toimenpide-ehdotukset metsästyksen valvonnan tehostamiseksi.	Jatkuvaa yhteistyötä ja neuvottelua eri tasolla Jatkuvaa yhteistyötä toimijoiden välillä	**MMM**, Poliisi, rajavartiolaitos, tulli, Metsähallitus, riistakeskus, Riistanhoitoyhdistykset Poliisi, rajavartiolaitos, tulli, Metsähallitus, riistakeskus, Riistanhoitoyhdistykset	jatkuvaa Jatkuvaa

HYLKEIDEN HYÖDYNTÄMINEN				
Hylkeiden hyödyntäminen luontomatkailussa	Hylkeisiin liittyvää luonto- ja elämysmatkailun kehittymistä edistetään ja tuetaan. Hyljematkailua kehitetään niin, että toiminta on sekä ekologisesti että sosiaalisesti kestävää.	Selvitykset tehty ”sälen – en gemensam resurs” Selvitys hyljetietokeskuksesta. Rktl selvityksiä 8/2013.	Riistakeskus, **Merenkurkun neuvosto**, RKTL, Metsähallitus, hyljetietokeskus? MMM, YM, Metsähallitus, RKTL, Riistakeskus	Projekti-selvityksiä 2008 ->
	Selvitetään mahdollisuudet tarkistaa hylkeidensuojelualueiden rauhoitusmääräyksiä, jotta alueita voitaisiin nykyistä paremmin hyödyntää matkailun kehittämisen yhteydessä hylkeidentarkkailuun.	Selvitystä ei tehty. Neuvottelua hylkeiden suojelualueiden hyödyntämisestä	Metsähallitus, LUKE, YM	jatkuvaa
	Tehdään pakoetäisyysselvitys Kallbådanilla osana toimijan sopimusta	Tehty pakoetäisyysselvitys 2006. Ei Kalbådania kuitenkaan mukana		Projekti-selvitys
Hylkeiden muu hyödyntäminen	Hyljekantojen hyödyntämistä tuetaan ja kehitetään niin, ettei hyötykäyttö ole ristiriidassa kantojen suotuisan kehityksen toteutumisen kanssa.	Jatkuvaa. EU:n kauppakielto estää käytännössä	MMM, riistakeskus	Jatkuvaa
	Selvitetään mahdollisuudet hyödyntää hyljetuotteita elintarvikkeina.	Hanke ”sälen – en gemensam resurs” EU:n kauppakielto estää käytännössä	Riistakeskus, Merenkurkun neuvosto, Evira, RKTL Evira, Luke	Projekti-selvitys Jatkuvaa

	Selvitetään trikiinin esiintymistä Itämeren hyljekannoissa.	Selvitys tehty		
HYLKEIDEN AIHEUTTAMIEN VAHINKOJEN ESTÄMINEN JA NIIDEN KORVAAMINEN				
Hylkeiden aiheuttamien vahinkojen estäminen	Hylkeiden aiheuttamia vahinkoja kalastukselle ja kalankasvatukselle vähennetään pyydys- ja kalanviljelyteknisillä ratkaisuilla. Selvitetään mahdollisuuksia kehittää elävänä pyytäviä hyljeloukkuja. Kalapyydysten kehityksessä kannustetaan ratkaisuja, joilla vähennetään hylkeiden joutumista tahattomaksi saaliiksi. Kehittämistyön tehostamiseksi tiivistetään yhteistyötä Ruotsin kanssa.	Useita selvityshankkeita tehty	MMM, Luke, ELY-Keskukset (Fiskeriverket)	2007–>
	Selvitetään käynnistetyn metsästyksen vaikutukset hylkeiden aiheuttamien vahinkojen estämiseksi sekä hylkeiden käyttäytymiseen (lisääntyykö arkuus?)	Selvitys valmis	Riistakeskus, Österbottens fiskeriförbund, RHY:t	Projekti-selvitys
	Laaditaan konkreettiset toimenpide-ehdotukset poikkeuslupien nojalla tapahtuvan pyynnin toteuttamiseen.	Toimenpidettä ei toteutettu. Pyyntiä vapautettu huomattavasti	MMM, riistakeskus	
	Selvitetään hallin ja norpan osuutta eri merialueilla tapahtuviin hyljevahinkoihin ja luodaan internet-pohjainen tietokanta	Jatkuvaa selvitystä. Tietokantaa ei tehty	MMM, Luke, Ely keskukset	Jatkuvaa

	Valvotaan että hylkeenkestävien osien hankintaan ja vahinkojen estämistä koskeva kehittämistyö rahoitetaan EU:n kautta Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelman puitteissa.		MMM, Luke, Ely keskukset	Jatkuvaa
Hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	Hyljekantojen suuri merkitys kalastukseen jatkuvuuden turvaamisesta ja sitä koskevat kysymykset pidetään esillä käsiteltäessä EU-tasolla Laaditaan ohjeet vahinkojen korvausten hakemiseen, sekä käynnistetään haku ja maksatus Laaditaan koulutusohjelma kalastajille jotka haluavat hakea hyljesietorahoitusta	Jatkuvaa neuvottelua Ohje on ajan tasalla Toimenpide tehty	MMM, Ely -keskukset Ely -keskukset RKTL, Riistakeskus, Metsähallitus	Jatkuvaa Projekti-selvitys
HYLJEKANTOJEN SEURANTA JA TUTKIMUS				
Kantojen runsauskehityksen ja lisääntymistehon seuranta	Itämeren hyljekantojen koon seurantaa kehitetään kansainvälisesti hyväksyttyjä standardoituja lentolaskentamenetelmiä käyttäen. Laskentoja tehostetaan erityisesti norpan osalta Suomessa. Seurannassa käytetään kaikkia mahdollisia laskentamenetelmiä. Seurantoja kehitetään kuvaamaan paremmin alueellisia ominaispiirteitä ja kannanvaihteluja. Suomenlahden hallikannan seurantaa tehostetaan, jotta voidaan selvittää tarkemmin syitä kannan	Käynnissä olevaa seurantaa. Hallilaskentaa ei enää toteuteta joka vuosi 2018-> Laskentoja uudelleen priorisoitu. Hallin prioriteettia laskettu	Luke Luke, Metsähallitus, riistakeskus, WWF, Rajavartiolaitos, Jäämurtajat, Kv-yhteistyökumppanit (HELCOM)	Jatkuvaa

	suhteellisen hitaaseen kasvuun. Sekä norpan että hallin lisääntymistehon seurantaa jatketaan. Norpan kohdunkuroumasairauden tilannetta ja alueellisten kantojen lisääntymismenestystä selvitetään. Lisätään norppanäytteiden määrää. Hallin osalta selvitetään maalle syntyneiden poikasten selviytymistä	Tehdään Luken toimesta Ei toteutuksessa tällä hetkellä	Luke, Evira, (HELCOM) Luke, Helsingin yliopisto	Jatkuvaa Jatkuvaa
Kantojen yleisen terveydentilan ja kuolleisuuden seuranta	Käynnistetään hyljekantojen terveyden ja hyvinvoinnin seuranta kansainvälisten seurantakriteereiden avulla Jatketaan hylkeiden loistaakan seurantaa. Käynnistetään keskustelu Itämeren hylkeiden kudospankin perustamisesta Käynnistetään hyljekantojen vierasainetaakan seuranta kansainvälisten seurantakriteereiden avulla ja tarpeen mukaan selvitetään myrkkyjen kertyminen hylkeenlihaan ja syöntisuosituksia Hylkeiden poistumaan liittyvien syiden seuraamiseksi laaditaan seurantaohjeistus eri kuolinsyille. Selvitettäviä aiheita ovat: hylkeet kalastuksen tahattomana saaliina, kuuttikuolleisuus, laittoman tappamisen osuus, sekä hylkeenmetsästyksen saaliin	Helcomissa hylkeiden terveysryhmä Jatkuvaa seuranta Neuvoteltu HELCOM:ssa. Ei ole tarvetta Ei toimeenpantu Seurataan	Luke, Evira, Helcom Luke, Evira Luke, HELCOM, Ruotsi/Evira/KTL, Kv-yhteistyökumppanit ELY-keskus, RKTL, MKJ, RHP, RHY, Poliisi, Rajavartiolaitos, Metsähallituksen erävalvojat	Jatkuvaa Jatkuvaa ei tarvetta Käynnistyy (HELCOM:in puitteissa) 2008 jatkuvaa Jatkuvaa

	rakenne ja sijoittuminen eri hoitoalueille. Muutetaan metsästyslain 83 § siten, että pyydyksen omistajalla on velvollisuus ilmoittaa kalapyydyksiin jääneistä hylkeistä	Helcomissa Lakimuutos toteutettu kalastuslain puolella	Luke, riistakeskus MMM	Jatkuvaa toimeenpantu
Tutkimustarpeita	Tutkitaan eri norpan osakantojen mahdollista eriytymistä. Tutkitaan hylkeiden vuodenaikaisliikkumista ja levittäytymistä käyttäen satelliittipaikannusmenetelmiä. Tutkitaan hylkeiden ravinnonkäyttöä eri tutkimusmenetelmillä ja hyljekantojen vaikutusta Itämeren kalakantoihin. Selvitetään hylkeiden vaikutusta luonnonlohikantaan Perämeren alueella (Perämeren kansallispuisto Möylyn hylkeensuojelualue /NATURA 2000 alue). Tutkitaan hormonitoimintaan vaikuttavien ns. uusien ympäristökemikaalien esiintymistä Itämeren hylkeissä, ja kehitettäväksi työkaluja niiden hylkeiden terveydelle aiheuttaman riskin arvioimiseksi. Suositellaan käynnistettäväksi hyljekantojen hyödyntämistä, kannanhoitoa ja suojelua koskevaa sosioekonomista tutkimusta.	Väitöskirja Seurantoja molemmille lajeille toteutettu Useita eri tutkimuksia tehty Selvitys tehty Toteutuksesta ei tarkkaa tietoa Selvitystä tehty Eco-seal hankkeessa	Luke, yliopistot Luke, yliopistot Luke, Fiskeriverket, Jyväskylän yo. RKTL RKTL, Kansainvälinen yhteistyö RKTL	 Projekti-selvitys Projekti-selvitys/jatkuvaa Projekti-selvitys

	Hylkeiden arvottaminen	Hanke valmis, mutta ei tulosta	Helsingin YO/RKTL	2008–2009
TIEDOTUS, KOULUTUS JA NEUVONTA				
Tiedotus	Ajantasaista tiedottamista hylkeitä koskevista asioista lisätään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.	Jatkuvaa	Kaikki hoitosuunnitelman vastuutahot	2008 ->
	Tiedotetaan vuosittain hyljevahingoista, metsästyskiintiöistä ja metsästystuloksista hoitoalueittain	Jatkuvaa	Riistakeskus, ELY-keskukset	2009 ->
	Tiedotetaan metsästyksen yhteydessä kerättyjen näytteiden analysointituloksesta.	Ei osana tiedotusta	Luke	2008 ->
	Selvitetään mahdollisuuksia perustaa hyljetietokeskus laatimalla hankesuunnitelma, jossa otetaan toteuttamismahdollisuuksiin, sisältäen kustannustarpeet ja toimintamahdollisuudet, tarkempaa kantaa.	Selvitys tehty	Merenkurkkuneuvosto / Pohjanmaan liitto	2008 ->
	Selvitetään mahdollisuus kehittää hyljetietopankki sekä siihen liittyvä portaali	Selvitystä ei tehty		
	Selvitetään mahdollisuudet tiedotukseen liittyvään kv. yhteistyöhön eri hyljelajien osalta.	Sevlitys, onko tehty?		

	Lisätään tiedottamista hylkeiden välittämistä sairauksista ja tehostetaan tarvittaessa tauteihin liittyvää tutkimusta.	Käynnistetään jatkuvaksi	**Evira**, RKTL, Hyljetietokeskus, HELCOM	2009 ->
Koulutus ja neuvonta	Hylkeen metsästäjien koulutusta tuetaan ja kehitetään. Koulutuksessa on huomioitava erityisesi kysymykset, jotka liittyvät tunnistamiseen, ampumiseen ja saaliin talteenottoon. Koulutus- ja tiedotustoimintaa keskitetään järjestämällä alueellisia koulutustilaisuuksia, jotka kohdistuvat erityisesti lajintunnistukseen, eläinsuojelu- ja metsästyslain täyttävien pyyntimenetelmien opettamiseen sekä elintarvikehygieniaan ja saaliin käsittelyyn ja tehokkaaseen hyödyntämiseen.	Uusi koulutuspaketti hylkeen metsästäjille ja metsästyksen valvojille (rajavartiolaitos, Metsähallitus) Toinen koulutuspaketti kalastajille liittyen sietopalkkioon (ks vahinko-osiota	**Riistakeskus**	projektina laaditut materiaalit käytössä Jatkuvaa koulutusta tarpeen mukaan
ERI TAHOJEN VÄLINEN YHTEISTYÖ				
Alueellinen yhteistyö	Selvitetään eri vaihtoehtoisia keinoja lisätä hyljekannan hoitoalueiden sisäistä sekä niiden välistä sidosryhmäyhteistyötä. Selvitetään tarvetta perustaa keskustelufoorumeita, joiden tarkoituksena on ylläpitää eri intressiryhmien välistä vuorovaikutusta ja keskustelua sekä kehittää alueellista näkemystä hyljekantojen hoidosta ja lisätä alueellista tiedottamista.	Selvityksestä ei tietoa Selvityksestä ei tarkkaa tietoa Lounais-Suomeen on perustettu hyljeneuvottelukunta Varsinais-Suomeen ja Satakunnassa asioita käsittelevä elin		

	Alueellista yhteistyötä mahdollista tehdä alueellisten riistaneuvostojen kautta Selvitetään ristiriitojen esiintymistä ja tasoa eri kannanhoitoalueilla, ja esitetään ratkaisumalleja ja sovelluksia konfliktitilanteesta riippuen.	Jatkuvaa Selvityksestä ei tarkkaa tietoa	MMM/Riistakeskus	
Kansallinen yhteistyö	Kansallisella tasolla tiivistetään sekä hallinnollista että tutkimuksellista yhteistyötä eri intressitahojen ja Ahvenanmaan kesken. Selvitetään, onko tarvetta perustaa neuvottelukunta tai työryhmä ylläpitämään vuorovaikutusta ja keskustelua merihylkeistä kansallisella tasolla. Kansallinen yhteistyö ja sidosryhmätyö on mahdollista tehdä valtakunnallisen riistaneuvoston kautta	Jatkuvaa keskustelua, vuosittaiset seminaarit/viime vuosina ei toteutunut Selvityksestä ei tarkkaa tietoa jatkuvaa	MMM, YM, Ahvenanmaa, riistakeskus, Luke, NGOs Riistakeskus	Jatkuvaa
Kansainvälinen yhteistyö	Kansainvälisiin sopimuksiin ja EU:n säädöksiin sekä niiden tulkintaan pyritään vaikuttamaan siten, että kansalliset erityispiirteet tulevat esille päätöksenteossa ja että kestävän käytön periaate säilyy luonnonvarojen hyödyntämisen perustana.	Neuvottelua	MMM, YM, Luke, riistakeskus, Evira	Jatkuvaa

	Suomi jatkaa ja tehostaa aktiivista yhteydenpitoa Itämeren ympärysmaiden hyljekantojen hoidosta vastaavien tahojen kanssa. Erityisesti tiivistetään yhteistyötä Venäjän kanssa ja jatketaan yhteistyötä Ruotsin ja Viron kanssa mm. hyljekantojen koon seurannassa ja metsästyskiintiöiden määrittämisessä.	Baltic-seal seminaarit, HELCOM-seal, Pohjoismaiden hallinnollinen yhteistyö.	MMM, YM, Luke, riistakeskus Evira	Jatkuvaa
	Suomi osallistuu aktiivisesti HELCOM:n toimintaan sekä uuden hyljesuosituksen pohjalta perustetun hyljetyöryhmän toimintaan.		MMM, YM, Luke, riistakeskus, Evira	Jatkuvaa
	Osallistutaan meristrategiadirektiivin valmisteluun ja toimenpanoon hylkeisiin liittyen		MMM, YM, Luke, riistakeskus,	Jatkuvaa